

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11CoCsp/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120205288
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Zol'áková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120205288.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Zol'ákovvej a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Andreja Radomského, v právnej veci žalobkyne: Y. F., W.. XX.XX.XXXX, F. V. XX, XXX XX Z. W. U., právne zastúpenej Mgr. Matúšom Mackom, advokátom, IČO: 50 424 777, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, právne zastúpenému JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, IČO: 42 185 190, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava - Dúbravka, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 402,65 eur s príslušenstvom a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 8Csp/85/2020-65 z 5. mája 2021 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie.

Priznáva žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 402,65 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 402,65 eur od 21. mája 2020 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 10. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru k zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX z 20. októbra 2015 v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná a z tohto dôvodu neplatná a priznal žalobkyňi proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. 2.1 Výrok odôvodnil tým, že žalobkyňa sa žalobou doručenu mu 6. mája 2020 domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 402,65 eur s príslušenstvom a vyhlásil zmluvnú podmienku uvedenú v bode 10. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru k zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva o úvere“) z 20. októbra 2015 v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou za neprijateľnú. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že žalovaný jej poskytol spotrebiteľský úver vo výške 500,- eur za poplatok 370,- eur, pričom celkovú čiastku vo výške 870,- eur mala splatiť žalovanému v desiatich splátkach po 87,- eur. Poplatok z predmetného úveru tak predstavoval 74 %-né navýšenie. Poplatok vo výške 370,- eur je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou (čl. 10. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru). Žalovaný jej neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok. Ako súčasť formulára zmluvy nebol individuálne dojednaný a svojou výškou na jednej strane a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia na strane druhej, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a

povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké administratívne plnenie ide. Výška tohto poplatku prevyšuje sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť ako úrok a navyše nie je ničím odôvodnené, prečo poplatok závisí od výšky poskytnutého úveru. Nie je jasné, z akých dôvodov žiada žalovaný vyšší poplatok od spotrebiteľa, ktorému požičiava vyššiu sumu, ako od spotrebiteľa, ktorému požičiava menej a ako súvisí výška požičanej sumy s výškou administratívneho poplatku, ak sa bude vychádzať z významu pojmu administratíva podľa slovníka slovenského jazyka, ako správa, riadenie, vybavovanie vecí podniku a pod.. Úver použila na osobnú potrebu, nie na podnikanie, čo podľa nej vyplýva zo samotnej výšky poskytnutého úveru, ktorá je pomerne nízka. Žalovaný má všeobecne známu prax, že ako náhle ide o živnostníka, tak pripraví zmluvu pre dlžníka s obchodným menom, čo predstavuje nekalú obchodnú praktiku. Spotrebiteľia, ktorí sú držiteľmi živnostenského oprávnenia sú diskriminovaní, pretože kvôli ich živnostenskému listu ich žalovaný zbavuje spotrebiteľskej právnej ochrany. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Zmluva o úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a), c), d), f), i), j), k), z) zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho sa predmetný úver v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch považuje za bezúročný a bez poplatkov. V súvislosti s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, neprijateľným poplatkom a úžernou cenou úveru vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie vo výške 402,65 eur. Bezdôvodné obohatenie predstavuje rozdiel medzi platbami, ktoré vykonala v prospech žalovaného a výškou poskytnutého úveru (902,65 eur - 500,- eur = 402,65 eur). Vzhľadom na viaceré úvery a každý v rozpore so zákonom je nemysliteľné, aby sa takéto konanie žalovaného dalo označiť len ako nedbanlivostné. O skutočnosti, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil sa dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS 22. augusta 2018. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe, súdy opakovane posúdili konanie dodávateľov, ktorí porušujú spotrebiteľské právo, ako úmyselné konanie, vedúce k ich bezdôvodnému obohateniu na úkor spotrebiteľov, čo má za následok desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu.

2.2 Žalovaný vo vyjadrení k žalobe doručenom súdu prvej inštancie 4. júna 2020 navrhol žalobu zamietnuť, pričom uviedol, že posudzovanie žalobkyne ako spotrebiteľky výslovne odmieta. Žalobkyni bol poskytnutý úver na účel podnikania. Žalobkyňa v zmluve o úvere uviedla a aj osobitne podpísala vyhlásenie, že poskytované peňažné prostriedky budú využité na tento účel. Žalobkyňa zmluvu o úvere uzatvorila ako podnikateľka označená obchodným menom a identifikačným číslom, pri uzatváraní zmluvy o úvere konala v rámci predmetu svojho podnikania a peňažné prostriedky jej boli poskytnuté na účel podnikania. Na základe vyššie uvedeného je možné posudzovať tento právny vzťah ako vzťah obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský, nakoľko ide o zmluvný záväzok medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Dôležité je, na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel dlžníčka poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použila. Poznamenal, že žalobkyňa má ku dnešnému dňu aktívnu živnosť. K bezúročnosti úveru uviedol, že na prednej strane zmluvy o úvere je uvedené nasledovné: „Veriteľ je oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v sume 500,- eur a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 370,- eur, t. j. celkovo zaplatiť čiastku 870,- eur v desiatich mesačných splátkach po 87,- eur, počnúc 28. novembrom 2015 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru.“ Z uvedeného teda vyplýva, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Každá vyššie uvedená splátka je prednostne započítavaná na istinu, až potom na poplatok a úroky. Každý klient je o tom informovaný ústne. V tomto prípade klient nezaplatil ani len istinu poskytnutého úveru. Zákon vyžaduje obligatórne uvedenie úrokov a iných poplatkov a nikde nie je zvlášť ustanovené, prerozdelenie splátky. Na základe uvedeného nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákon o spotrebiteľských úveroch jasne hovorí o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v prípade RPMN, ktorá je uvedená nesprávne alebo absentuje. Nakoľko nebol naplnený ani jeden z uvedených prvkov nemožno považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Rovnako nemožno hovoriť o uvádzaní do omylu, pretože dlžníčke bol jasne vysvetlený rozdiel medzi RPMN v prípade, ak si požiadala o uplatnenie splátkového kalendára a nedodrží splátku tak ako sa uvádza na prednej strane zmluvy. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka definuje odplatu ako úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytovaní peňažných prostriedkov. Podľa

jeho názoru úrok nie je odplatom pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale je odplatom, ktorá sa platí pri užívaní alebo v súvislosti s vrátením peňažných prostriedkov. V prípade úroku ide o plnenie, ktoré je dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, ale nie je spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov z dôvodu, že je spojené s užívaním a vrátením peňažných prostriedkov a úrok nie je ani vyžadovaný pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale až po poskytnutí peňažných prostriedkov. Je zrejme, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Čo sa týka poplatku za poskytnutie úveru, ten nie je neprimerane vysoký vzhľadom na skutočnosť, že je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám. Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento žalobkyni v čase uzatvorenia zmluvy o úvere vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietala, zmluvu o úvere uzatvorila a peňažné prostriedky od neho prostredníctvom obchodného zástupcu prevzala. Teda bolo na dobrovoľnom rozhodnutí žalobkyne, či na dané podmienky zmluvy o úvere pristúpi alebo nie. Pokiaľ ide o výšku príslušného poplatku, tento je v zmluve o úvere dostatočne jasne uvedený, výrazne napísaný, je uvedený hneď pri sume poskytnutého úveru, teda žalobkyňa musela vedieť posúdiť hodnotu protiplnenia a mala okamžite pri podpísaní zmluvy o úvere vedieť, aká je cena úveru. Žalobkyňa v prípade, že po podpise zmluvy o úvere nadobudla pocit, že podpísala nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mala právo tejto zmluvy odstúpiť bez uvedenia dôvodu do štrnástich kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalobkyňa nevyužila, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasila s obsahom zmluvy o úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia úveru. Podľa jeho názoru dohodnutá výška nie je neprimeraná a nie je ani v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, resp. dobrými mravmi, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že úvery poskytuje z vlastných zdrojov, nevyžaduje zabezpečenie pri poskytnutí úveru, úver poskytol žalobkyni na adrese jej trvalého pobytu a na jeho ďalšie obchodné riziko. Okrem toho v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj článku 4 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS je vylúčené, aby súd preskúmaval primeranosť tohto dojednania. Zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobkyňa plnila na základe platne uzatvorenej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal z poctivých zdrojov. Prípadný nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia je premlčaný. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení okrem iného tvrdí, že zo strany žalovaného ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Občiansky zákonník podstatu úmyselného konania nevymedzuje a z tohto dôvodu sa pri skúmaní úmyslu konania osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia v trestnom práve. Zavinenie je budované na dvoch zložkách, a to vedomostnej a vôľovej a podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy a nepriamy. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o jeho zaužívanej praxi pri uzatváraní zmlúv o úvere, ale je nutné, v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy preukázať, že v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Skutočne požadoval za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, keďže je to činnosť, ktorou sa v čase uzatvorenia zmluvy o úvere zaoberal a na ktorú mal oprávnenie, nakoľko mal v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, čo medzi stranami sporu sporné nebolo. Táto skutočnosť však nedokazuje jeho úmysel získať bezdôvodné obohatenie. V čase uzatvorenia zmluvy o úvere nemohol mať vedomosť, ani predpokladať to, že o niekoľko rokov neskôr môže byť predmetná zmluva o úvere posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

2.3 Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní uviedol, že obchodní zástupcovia žalovaného boli inštruovaní, že pri spotrebiteľoch, ktorí disponujú živnostenským oprávnením, aj keď tento úver nebudú používať na výkon živnostenského oprávnenia, majú použiť iný typ formulára a spotrebiteľom predkladali formulár, v ktorom vyznačili IČO. Každý kto mal živnostenské oprávnenie tak nemal na výber a automaticky bol vyplňovaný určitý typ formulára, pričom sa vôbec neskúmal účel, na ktorý mal byť úver poskytnutý.

2.4 Súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní zo zistenia, že žalobkyňa ako dlžníčka a žalovaný ako veriteľ 20. októbra 2015 uzatvorili zmluvu o úvere, ktorou sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni úver vo výške 500,- eur a žalovaná sa zaviazala žalovanému úver vrátiť a zaplatiť poplatok 370,- eur, t. j. celkovo čiastku vo výške 870,- eur v desiatich mesačných splátkach po 87,- eur, počnúc 28. novembrom 2015. Podľa výpisu z klientskej zóny vyhotoveného žalovaným celková dlžná suma predstavovala 3.165,10 eur a žalobkyňa uhradila 902,65 eur. Podľa prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z 23. augusta 2019 žalobkyňa sa naňho obrátila so žiadosťou o radu

ohľadom zmluvy, ktorú uzatvorila so žalovaným, na základe čoho bola informovaná o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a taktiež o tom, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Podľa zápisnice o pojednávaní konanom 30. januára 2013 Okresným súdom Martin zástupca žalovaného H. F. bol inštruovaný, na aký účel má v jednotlivých kategóriách obyvateľstva vyplňovať úverovú zmluvu, teda kedy má zaškrtnúť, že sa prostriedky používajú na výkon zamestnania, kedy na výkon povolania, podnikania alebo na iný účel. Z predloženej tabuľky vyplýva, že živnostníci mali dostať „zelenú“ zmluvu. 2.5 Súd prvej inštancie mal za to, že žalobkyňa nemohla ovplyvniť obsah Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Žalovaný má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov, pričom nebolo preukázané, že žalobkyni bol poskytnutý úver za účelom výkonu jej podnikania. V danom prípade veriteľa ťaží dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania úverového dlžníka. Súd poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/84/2011 z 26. mája 2011, v zmysle ktorého konanie, ktorým sa presvedča, navádza alebo inak pôsobí na spotrebiteľov, s cieľom dosiahnuť, aby sa ako účel úveru vyznačil účel na zamestnanie, povolanie alebo podnikanie, teda aby sa vyznačoval ako účel úveru, účel, ktorý nie je pravdivý, je v rozpore so smernicou č. 2005/2009 ES z 11.05.2005 o nekalých obchodných praktikách voči spotrebiteľovi na vnútornom trhu, pretože takéto konanie možno zaradiť pod nekalú prax a zároveň môže napĺňať atribúty agresívnej obchodnej praktiky, čo znamená, že ak sa podstatne zhoršuje sloboda výberu alebo správanie priemerného spotrebiteľa, každá nekalá praktika sa považuje za neprijateľnú voči spotrebiteľovi.“ Aj keď je v zmluve o úvere uvedené IČO žalobkyne, súd mal za to, že žalobkyňa v danej veci úver čerpala na svoje osobné potreby, nakoľko žalovaný nepreukázal, že úver bol žalobkyni poskytnutý na účel podnikania, keďže zmluva o úvere neobsahuje žiadny údaj, ktorý by poskytol odpoveď na otázku, v akej oblasti žalobkyňa podnikala a aký konkrétny súvis s predmetom jej činnosti uzavretie zmluvy má. Uvedené konanie žalovaného prostredníctvom jej obchodných zástupcov, je obchádzaním zákona a nekalou obchodnou praktikou za účelom neposkytnúť dlžníkom ako spotrebiteľom primeranú ochranu podľa príslušných právnych predpisov. Súd teda ustálil, že žalobkyňa v zmluvnom vzťahu uzatvorenom so žalovaným na základe zmluvy o úvere, bola v postavení spotrebiteľa v zmysle definície spotrebiteľa a žalovaný bol v pozícii dodávateľa. Súd preto zmluvu o úvere vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu, kde žalobkyňa je v pozícii spotrebiteľa, a teda jej prináleží ochrana patriaca spotrebiteľovi v zmysle príslušných zákonných ustanovení.

2.6 Uzatvorená zmluva o úvere je zmluvou o spotrebiteľskom úvere aj v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže nie je vylúčená z pôsobnosti citovaného § 1 ods. 2 citovaného zákona. Podľa tohto zákona obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je okrem iného aj údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, o úrokovej sadzbe, o RPMN, o odpate, o priemernej hodnote RPMN (§ 9 ods. 2 písm. f), i), j), k), z)). Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roka, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť. V zmluve o úvere absentuje aj údaj o konkrétnej výške úrokovej sadzby, napriek tomu, že 1/3 poplatku má predstavovať dohodnutý úrok v zmysle bodu 10. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Zákon o spotrebiteľských úveroch pritom v § 2 písm. j) vyžaduje uvedenie úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru ako fixné alebo variabilné percento, ktoré sa na ročnom základe uplatňuje z výšky čerpaného spotrebiteľského úveru. V súlade s ustanovením § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch absencia vyššie uvedených údajov nespôsobuje neplatnosť uzatvorenej zmluvy, avšak poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že úver bol žalobkyni poskytnutý v hotovosti, a teda uvedené tvrdenie súd považoval za nesporné. Rovnako aj v prípade, ak sa suma úveru poskytla v hotovosti, považuje sa úver za bezúročný a bez poplatkov.

2.7 Žalovanému tak vznikol nárok iba na vrátenie peňažných prostriedkov, ktoré žalobkyni reálne poskytol, a to vo výške 500,- eur. Nakoľko žalobkyňa žalovanému uhradila 902,65 eur, na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 402,65 eur.

2.8 Okrem toho sa súd prvej inštancie zaoberal námietkou premlčania nároku žalobcu vznesenou žalovaným. Pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia plynie jednak subjektívna dvojiročná premlčacia doba odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil a objektívna trojiročná premlčacia doba odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, resp. desaťročná pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení. V danom prípade je podľa názoru súdu objektívna premlčacia doba desaťročná, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného súd považuje za úmyselné s minimálne nepriamym úmyslom žalovaného. Žalovaný má v predmete činnosti ako nebankový subjekt dlhodobo poskytovanie úverov a jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Preto ak žalovaný obchádzal zákon o spotrebiteľských úveroch tým, že ním predložená úverová zmluva nemá zákonom stanovené

náležitosti, toto jeho konanie sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Pokiaľ sa jedná o subjektívnu premlčaciu dobu, súd je toho názoru že táto začala plynúť 22. augusta 2019 a keďže žalovaný nepreukázal opak, súd mal zo to, že subjektívna premlčacia doba neuplynula, nakoľko žaloba bola doručená súdu 6. mája 2020, t. j. v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Žalobkyňa žalovanému uhradila poplatok, na ktorý žalovanému nárok nevznikol a neznalosť žalobkyne ako spotrebiteľa v čase plnenia, že plnila to čo nemala, nemôže byť posudzovaná v jej neprospech. Zákonná formulácia plynutia premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia je koncipovaná tak, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť až odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Pri samotných úhradách spotrebiteľ plní titulom uzatvorenej zmluvy a vzhľadom na obvyklé právne vedomie vôbec si nie je vedomý toho, že prijatím jeho platieb dochádza na strane dodávateľa k vzniku bezdôvodného obohatenia. Samozrejme nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nemôže byť uplatňovaný v neurčitom časovom intervale a práve danému účelu zodpovedná zákonná úprava stanovujúca objektívnu premlčaciu dobu.

2.9 Súd prvej inštancie vyhovel žalobe v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože tento nárok žalobkyne považoval za preukázaný a dôvodný. Keďže žalovaný bol povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho žalobkyňa o plnenie požiadala a súd za prvú výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia považoval doručenie žaloby žalovanému, zaviazal žalovaného na zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 402,65 eur od 21. mája 2020 do zaplatenia.

2.10 V súvislosti s poplatkom uvedeným v zmluve o úvere súd vyslovil, že nie je dojednaním o hlavnom predmete plnenia, ktorým je pri zmluve o úvere záväzok poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky a záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky s úrokmi. Na základe uvedeného teda poplatok zahrňujúci náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy podlieha prieskumu, či jeho dojednaním nedošlo k značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Poplatok je uvedený v bode 10. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, a to vo výške 246,67 eur po zaokrúhlení za náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 500,- eur, pričom sa zaviazala vrátiť 870,- eur. Z toho je zrejmé, že administratívny poplatok tvorí podstatnú časť odplaty, ktorú mala žalobkyňa vrátiť žalovanému. Súd tento poplatok vyhodnotil ako neplatný z dôvodu rozporu s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka pre obchádzanie zákona. Obchádzanie zákona videl súd v tom, že dojednaním tak vysokého administratívneho poplatku, prevyšujúceho úrok, nie je ničím iným ako snahou obísť ustanovenia o tom, že výška úrokov pri úvere nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi a zároveň mal spôsobiť neúmerne navýšovanie úveru. Samotné dojednanie administratívneho poplatku protizákonné nebolo a v čase uzavretia úverovej zmluvy právnym predpisom nebola ani stanovená, resp. obmedzená výška úroku pri úveroch. Z rozhodnutí súdov Slovenskej republiky je však zrejmé, že dojednanie úrokov v neprimeranej výške bolo a je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Taktiež výška poplatku je 49 % z poskytnutej čiastky, a teda je nepochybné, že takýto poplatok značne prevyšuje náklady, ktoré má žalovaný s vypracovaním a uzatvorením zmluvy, a preto je takýto poplatok neprimeraný a aj z tohto dôvodu sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podľa názoru súdu administratívny poplatok spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto je neprijateľný.

2.11 Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluvná podmienka uvedená v bode 10. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru k zmluve o úvere v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahrňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

2.12 Súd prvej inštancie predmet sporu právne posúdil podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. marca 2015, § 52, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 6, § 53a ods. 1, § 54 ods. 1, ods. 2, § 107 ods. 1, ods. 2, § 451 ods. 1, § 454, prvej vety § 456, § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. marca 2015 a článku 3 bod 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

2.13 O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s ustanovením § 262 ods. 1, ods. 2 CSP a priznal úspešnej žalobkyni proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

3. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku o povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie a výroku o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie vzhľadom na posúdení zmluvy o úvere ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keďže na základe tejto zmluvy bol žalobkyni poskytnutý úver na výkon podnikania a žalobkyňa v tejto zmluve uviedla a osobitne podpísala vyhlásenie, že poskytované peňažné prostriedky budú využité na tento účel. Mal za to, že záväzkový vzťah medzi stranami sporu je možné posudzovať ako vzťah obchodnoprávny, nie ako spotrebiteľský aj na základe toho, že žalobkyňa ako dlžníčka je v zmluve o úvere označená obchodným menom Y. F. a identifikačným číslom XX XXX XXX, pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojho podnikania a peňažné prostriedky jej boli poskytnuté na účel podnikania. Ohľadom poplatku za poskytnutie úveru konštatoval, že dohodnutá výška poplatku nie je neprimeraná a nie je ani v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, resp. dobrými mravmi, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že úvery poskytuje z vlastných zdrojov, nevyžaduje zabezpečenie pri poskytnutí úveru, úver poskytol žalobkyni na adrese jej trvalého pobytu a na jeho ďalšie obchodné riziko. Čo sa týka nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia tvrdil, že ak žalobkyňa plnila na základe platne uzatvorenej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal z poctivých zdrojov, zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia. Navyše na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o jeho zaužívanej praxi pri uzatváraní zmlúv o úvere, ale je nutné v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia zmluvy o úvere preukázať, že v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na jej základe skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil.

4. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného v súdom určenej lehote písomne nevyjadrila.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, v rámci kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 34 CSP, po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), prejednal odvolanie podané žalovaným a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario) a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané prvoinštančným súdom. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozhodnutia podľa vyššie uvedených zásad (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

8. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie dostatočným, jasným, zrozumiteľným a výstižným spôsobom vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Podrobným spôsobom objasnil, na základe akých skutočností a na podklade akej právnej úpravy vec právne posúdil. V nadväznosti na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné opakovať resp. dopĺňať rozhodnutie súdu prvej inštancie. Len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uvádza:

9. Napriek tomu, že žalovaný trval na svojom názore, že právny vzťah medzi ním a žalobkyňou je vzťahom obchodnoprávnym, odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie posúdil tento právny vzťah ako vzťah spotrebiteľský a priznal žalobkyni postavenie spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Odvolací súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-497/13 Faber, podľa ktorého vnútroštátny súd rozhodujúci o spore týkajúcom sa zmluvy, ktorá by mohla patriť do pôsobnosti tejto smernice, je povinný overiť hneď, ako disponuje právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel alebo nimi môže disponovať na základe jednoduchej žiadosti o bližšie vysvetlenie, či kupujúci môže byť kvalifikovaný ako spotrebiteľ.

10. Podľa názoru odvolacieho súdu samotná skutočnosť, že žalobkyňa uzatvárala zmluvu ako podnikateľka, neznamená, že žalobkyňa konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-110/14 Costea z 3. septembra 2015, podľa ktorého fyzickú osobu vykonávajúcu povolanie advokáta, ktorá uzatvorila s bankou zmluvu o úvere bez toho, aby v nej bol špecifikovaný účel tohto úveru, možno považovať za „spotrebiteľa“, ak táto zmluva nie je spojená s obchodmi, podnikaním alebo povolaním tohto advokáta. Okrem toho Súdny dvor Európskej únie vo veci C-464/01 Johann Gruber proti Bay Wa AG vyslovil, že je na konajúcom súde, aby rozhodol, či bola predmetná zmluva uzavretá s cieľom uspokojiť v nie nezanedbateľnom rozsahu potreby týkajúce sa obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti dotknutej osoby, alebo naopak, či bol podnikateľský účel len nevýznamný. Na tento účel musí tento súd zohľadniť všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, ktoré objektívne vyplývajú zo spisu; naopak nie je potrebné zohľadňovať okolnosti alebo skutočnosti, o ktorých mohol druhý účastník zmluvy vedieť pri uzatváraní zmluvy, s výnimkou prípadu, ak sa osoba, ktorá sa dovoľáva postavenia spotrebiteľa, správala tak, že u druhého účastníka zmluvy mohla oprávnenne vzbudiť dojem, že koná na podnikateľské účely.

11. Súčasne odvolací súd zdôrazňuje, že dôkazné bremeno na preukázanie tvrdenia, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania žalobkyne zaťažuje toho, kto túto skutočnosť tvrdí, teda žalovaného. Odvolací súd má za to, že označenie žalobkyne okrem iných identifikačných údajov aj jej IČO-m, nemá bez ohľadu na iné skutočnosti za následok charakterizovanie vzájomného vzťahu medzi zmluvnými stranami ako vzťahu nespotebiteľského. Rovnako ani zaškrtnutie políčka účel úveru - podnikanie nie je možné považovať za unesenie dôkazného bremena ohľadom tvrdenia, na aký účel bol úver poskytnutý, keďže tento údaj nedáva odpoveď na otázku, na čo konkrétne bol úver braný, či uvedená činnosť predstavuje činnosť v rámci výkonu jej podnikania, prípadne, či súvisí s takýmto predmetom podnikania žalobkyne.

12. Odvolací súd tiež podotýka, že zo zmluvy o úvere vyplýva, že žalovaný vopred naformuloval možnosti, na ktoré mal byť úver poskytnutý, ako výkon zamestnania, povolania, podnikania alebo iný účel, pričom práve ustanovenie § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch upravuje, že spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Z uvedeného je odvolaciemu súdu zrejmé, že formuláciou predmetnej zmluvy sa žalovaný pokúsil o vylúčenie zmluvy o úvere zo súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok tým, že vopred predpripravil situáciu, kedy u žalobkyne vylúčil status spotrebiteľa bez ohľadu na skutočný účel, na aký boli peňažné prostriedky poskytnuté.

13. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybností dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené

pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže v žiadnom prípade byť len všeobecný nič nehovoriaci údaj o poskytnutí úveru na iný účel.

14. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 1. apríla 2015 doplnila ustanovenie § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

15. Medzi stranami sporu bola bez akýchkoľvek pochybností 20. októbra 2015 uzatvorená zmluva o úvere v súlade s ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 500,- eur a žalobkyňa sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť žalovanému celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 370,- eur. Takáto špecifikácia nákladov je neurčitá, a teda neumožňujúca podrobiť uvedené dojednanie zmluvnej kontrole z hľadiska prijateľnosti dohodnutej zmluvnej podmienky. Základnou podmienkou platnosti právneho úkonu vyžadovanou ustanovením § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka je jeho určitosť. Nedostatok určitosti spôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu.

16. Okrem toho zmluva o úvere a všeobecné podmienky poskytnutia úveru sú listiny formulárové, používané žalovaným pri uzatváraní úverových zmlúv s množstvom ďalších spotrebiteľov. Na predtlačných tlačivách sa menia len údaje o spotrebiteľoch a výške poskytnutého úveru. Za takejto situácie výška nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy mala byť v zásade rovnaká a nie meniť sa v závislosti od výšky poskytnutého úveru. Ak žalovaný výšku týchto nákladov odvádza od výšky úveru, je zrejmé, že týmto dojednaním len sledoval ďalšie navýšenie odplaty za poskytnutie úveru s cieľom vyhnúť sa kontrole jej primeranosti, čo rozhodne nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi.

17. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi v čase uzatvorenia zmluvy bol obsiahnutý v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa § 4 ods. 8 tohto právneho predpisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

18. Jedným z dôvodov, pre ktoré súd prvej inštancie žalobe vyhovel bolo dojednanie neprimeranej výšky poplatku, ktorý predstavoval 74 % hodnoty úveru, v dôsledku čoho sa zmluva v tejto časti pre rozpor so zásadou dobrých mravov považovala za neplatnú s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka.

19. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

20. Osobitný dôraz na kategóriu dobrých mravov treba klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

21. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

22. Vo vzťahu k tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú ničím nešpecifikované náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 246,66 eur odvolací súd zdôrazňuje, že už v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 11C/42/2012 bolo právoplatne rozhodnuté, že obdobná zmluvná podmienka uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou je neprijateľná zmluvná podmienka. Stalo sa tak rozsudkom Okresného súdu Prešov, č. k. 11C/42/2012 - 46 z 13. septembra 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 5Co/219/2013-91 z 21. augusta 2014. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

23. Ak Občiansky zákonník v ustanovení § 53a ods. 1 ukladá dodávateľovi povinnosť zdržať sa používania konkrétnej podmienky, ktorá bola vyhlásená za neplatnú pre jej neprijateľnosť alebo ak z takejto podmienky nebolo priznané plnenie, dodávateľ nie je oprávnený domáhať sa, a to ani v súdnom konaní plnenia vyplývajúceho z neprijateľných podmienok voči všetkým spotrebiteľom. Zákonnému pojmu zdržať sa používania bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá i povinnosť dodávateľa neuplatňovať si plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok.

24. K samotnej výške poplatku uvedenej v zmluve o úvere odvolací súd konštatuje, že administratívny poplatok vo výške 2/3 je neúmerne vysoký aj v porovnaní s obvyklou praxou bánk, ktoré za spracovanie úveru požadujú poplatok vo výške 1 - 2 % sumy poskytnutého úveru. S ohľadom na túto skutočnosť, odvolací súd súhlasí s právnym názorom súdu prvej inštancie, že poplatok dohodnutý v takejto výške je v rozpore s dobrými mravmi a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobkyne.

25. Čo sa týka námietky žalovaného, že v dôsledku plnenia žalobkyne sa bezdôvodne neobohatil, a teda na jeho strane nemohlo dôjsť k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu, odvolací súd hodnotí túto jeho námietku ako nedôvodnú.

26. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne vychádzal z desaťročnej premlčacej doby na uplatnenie práva pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení. V tejto súvislosti odvolací súd podotýka, že hoci žalovaný nesúhlasil s tým, že na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o jeho zaužívanej praxi pri uzatváraní zmlúv o úvere, je nepochybné, že žalovaný je poskytovateľom úverov na profesionálnej báze, je podnikateľom, preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň a aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. Zmluvné podmienky sú tvorené poskytovateľom úveru aj s dôsledkami pre navrhovateľa zmluvných podmienok. Žalovaný ako profesionál v oblasti poskytovania úverov, pri uzatváraní zmlúv koná evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledky z porušenia zákonných povinností. Napriek tomu, že žalovaný mal vedomosť o nárokoch, ktoré uplatňoval v rozpore so zákonom, postupoval tak v množstvách ďalších zmlúv, a preto jeho konanie nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech.

27. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 402,65 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 402,65 eur od 21. mája 2020 do zaplatenia a vo výroku o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania.

28. Na základe uvedených skutočností považuje odvolací súd odvolanie žalovaného za nedôvodné a vzhľadom na uvádzané dôvody odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

29. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a ustanovením § 262 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní bola žalobkyňa úspešná v celom rozsahu, preto jej súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 % a zároveň žalovaný v odvolacom konaní úspech nemal. O výške náhrady trov konania rozhodne v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).